

8

โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

เป้าหมายของการศึกษาบทนี้

- ⇒ เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
  - ⇒ รู้จักเลือกประเด็น เข้าใจโครงสร้างของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
  - ⇒ สามารถออกแบบงานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ (สิ่งพิมพ์)
-

โครงสร้างเนื้อหา

1. เป้าหมายของการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
2. ส่วนประกอบของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
  - 2.1 ข้อความ
    - 2.1.1 ประเด็นที่ใช่เขียน
    - 2.1.2 โครงสร้างของเนื้อหา
    - 2.1.3 พาดหัว
    - 2.1.4 การเขียนให้ประทับใจ
    - 2.1.5 ความยาวของเนื้อหา
  - 2.2 รูปภาพ
    - 2.2.1 การออกแบบและสื่อความหมายของภาพ
    - 2.2.2 การจัดองค์ประกอบของภาพ

2.3 การจัดเลย์เอาท์

2.3.1 ข้อความและรูปภาพ

2.3.2 การเลือกใช้แบบและขนาดของตัวอักษร

3. การทดสอบชิ้นงานก่อนนำเสนอ

8

โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

“...การทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ไม่ได้เริ่มต้นด้วยตัวของมันเอง หรือเพราะความอยาก ให้มีเพราะเห็นองค์กรอื่นเขามีกัน ... เราต้องมีเจตย์ในการเขียน และต้องเป็นเจตย์ที่ชัดเจนด้วย คงไม่มีผู้บริหารองค์กรคนใดที่อยาก เสียเงินซื้อพื้นที่ของสื่อในการลงโฆษณา โดยไม่มีสาเหตุที่ชัดเจนเพียงพอ...”

ในการประชาสัมพันธ์ถึงกลุ่ม public เป้าหมาย นักประชาสัมพันธ์อาจใช้จดหมายถึงตัวบุคคล ประกาศแถลงการณ์ หรือทำข่าวแจก ดังที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งเหมาะกับการเข้าถึงกลุ่ม public เป้าหมายจำนวนหนึ่ง โดยเสียค่าใช้จ่ายไม่มากนัก

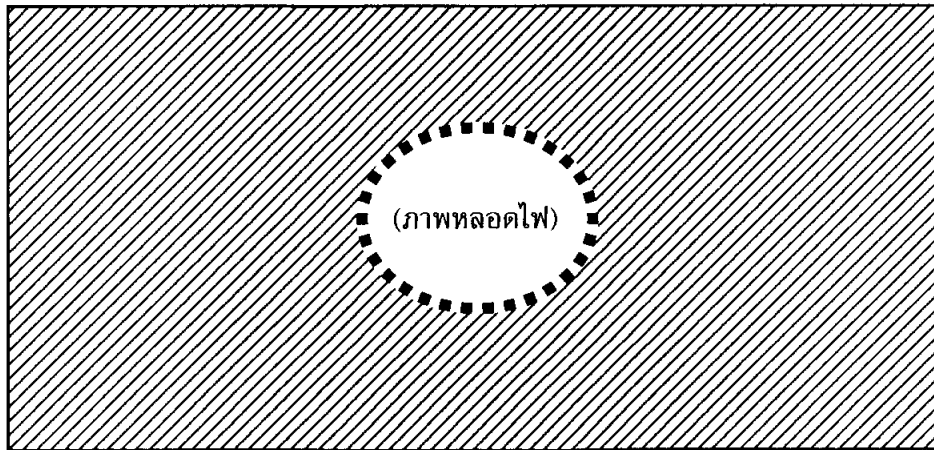
ในกรณีที่เราต้องการให้บังเกิดผลในการประชาสัมพันธ์อย่างรวดเร็วและถึงกลุ่มคนจำนวนมาก เราสามารถเลือกใช้การ “โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์” ผ่านสื่อสารมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วิทยุ โทรทัศน์ ซึ่งเราต้องซื้อเนื้อที่จากสื่อที่เราจะใช้ลงข้อความประชาสัมพันธ์

ธุรกิจการค้าจะโฆษณาขายสินค้า แต่การประชาสัมพันธ์จะโฆษณาขายภาพพจน์ของสถาบัน ได้แก่ ภาพพจน์ ความน่าเชื่อถือ ชื่อเสียง คุณภาพ ความสามารถ ความมีประสิทธิภาพ ฯลฯ ขององค์กร¹

ขอบเขตของวิชานี้ครอบคลุมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อการเขียนและสิ่งพิมพ์ ดังนั้น เรา จะเน้นการเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ นิตยสาร วารสาร และรวมถึงโปสเตอร์ ซึ่งก่อนที่เราจะศึกษาถึงวิธีการเขียน ขอให้ศึกษาคู่มืออย่างต่อไป นี้ เพื่อให้มองเห็นภาพของงานเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ก่อนที่จะศึกษาถึงวิธีการเขียน

¹ วิจิตร อวาระกุล, *เทคนิคการประชาสัมพันธ์* (กรุงเทพฯ: O.S.Printing House, 2534), หน้า 10.

ก่อนความสว่างจะดับลง

ใส่ใจกับคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในวันนี้
อย่ารอให้สายเกินไปก่อนที่จะเหลือเพียงความทรงจำ
วันหนึ่งเราเคยมีไฟฟ้า

ไทยรัฐ

๐๐ เป้าหมายของการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ หรือ “การโฆษณาสถาบัน” ควรมีเป้าหมายอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง จากต่อไปนี้

1. จะต้องเป็นการให้ความรู้ ชี้แจง บอกกล่าว หรือสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในกลุ่มเป้าหมาย เช่น เกี่ยวกับนโยบาย วัตถุประสงค์ การดำเนินงาน ฯลฯ ของหน่วยงาน
2. จะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความคิดเห็น ทศนคติ หรือความรู้สึกที่ดีต่อหน่วยงาน โดยเน้นให้เห็นถึงคุณภาพ หรือความสามารถของหน่วยงาน ความเจริญก้าวหน้าของหน่วยงาน เช่น การปรับปรุงพัฒนาผลิตภัณฑ์อยู่เสมอ รวมไปถึงความตั้งใจของหน่วยงานที่จะสร้างสิ่งที่ดีให้กับกลุ่มเป้าหมาย และส่วนรวม

3. จะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความเชื่อมั่นในตัวของหน่วยงาน ทั้งในด้านการดำเนินงาน การเงิน การลงทุน และตัวผู้บริหาร

4. จะต้องทำให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้สึกที่ว่า หน่วยงานเป็นสถานที่ที่น่าเกี่ยวข้องด้วย

5. ไม่มีโฆษณาสินค้า ผลิตภัณฑ์ หรือบริการ ปะปนอยู่ในการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น เนื่องจากเป้าหมายของการโฆษณามุ่งเน้นไปที่การประชาสัมพันธ์หน่วยงาน หากสอดแทรกการโฆษณาสินค้าเข้าไปด้วย จะทำให้ผิดวัตถุประสงค์ อีกทั้งทำให้การโฆษณาชิ้นนั้น ไม่ได้เน้นการเผยแพร่ชื่อเสียง สิ่งดีงามของหน่วยงานอย่างแท้จริง² อย่างไรก็ตาม สามารถสอดแทรกชื่อของหน่วยงานและบริษัทเข้าไปได้ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายทราบว่า สิ่งที่น่าเสนอผ่านสื่อ นั้น เป็นการนำเสนอโดยหน่วยงานใด

---

๑๑ ส่วนประกอบของโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

ในขณะที่การเขียนจดหมายถึงตัวบุคคลและประกาศแถลงการณ์ เน้นความสำคัญไปที่ข้อความที่เขียน การเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์จะแตกต่างออกไป ทั้งนี้เพราะส่วนประกอบสำคัญในชิ้นงานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ มี 3 ส่วน ได้แก่ เลย์เอาต์ ข้อความ และรูปภาพ

ข้อความ ประกอบด้วย ประเด็นที่ใช้เขียน พาดหัว เนื้อหา และลีลาหรือสำนวนในการเขียน

รูปภาพ ประกอบด้วย การออกแบบภาพ และการสื่อความหมายของภาพ

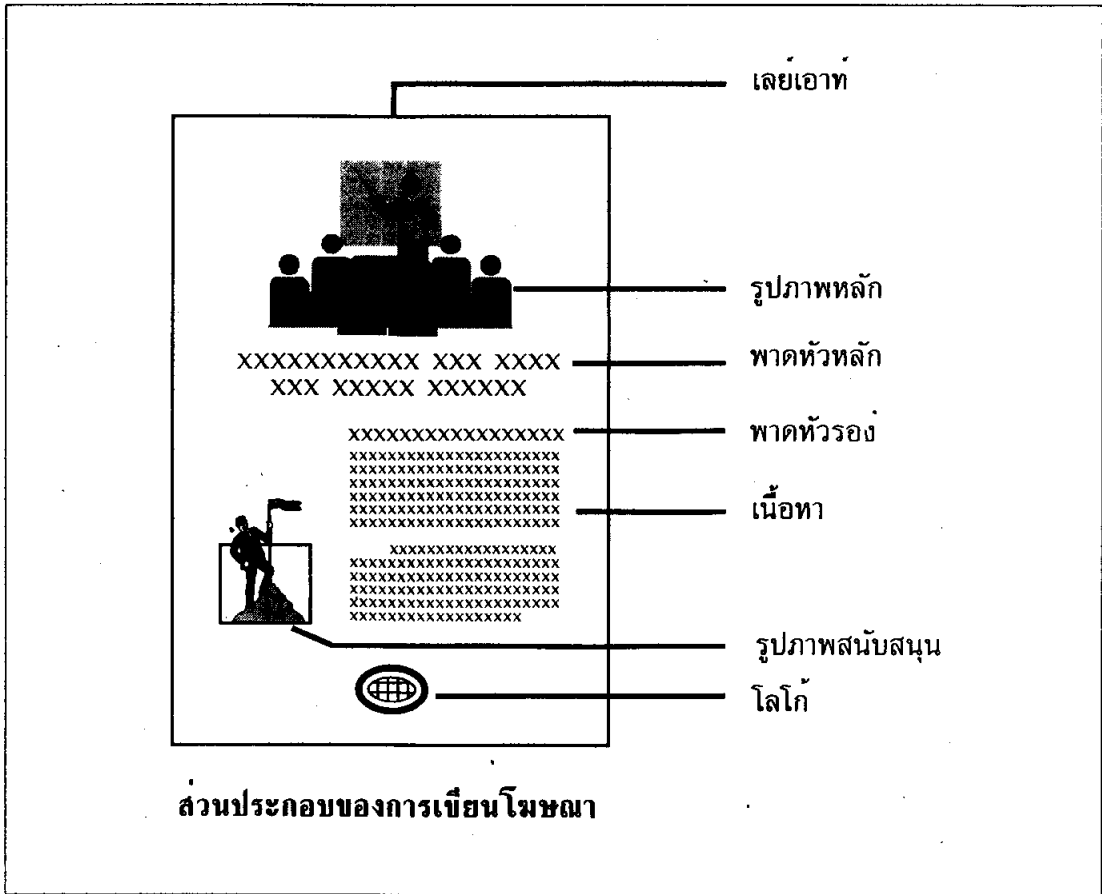
การจัดเลย์เอาต์ ประกอบด้วยการจัดวางข้อความและรูปอย่างเหมาะสม รวมถึงการเลือกใช้แบบและขนาดของตัวอักษร

ส่วนประกอบสำคัญนี้เป็นส่วนประกอบเดียวกันกับการเขียนโฆษณาสินค้าทางสิ่งพิมพ์โดยทั่วไป (copy writing) ในหน้าถัดไปเป็นตัวอย่างของการเขียนโฆษณา พร้อมแสดงให้เห็นถึงส่วนประกอบต่างๆ³

---

² วิรัช ลภีรัตนกุล, *การประชาสัมพันธ์* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 370-1.

³ S. Bernard Rosenblatt, T. Richardd Cheatham, and James T. Watt (Communication in Business, Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, 1977), pp.326.

๑๑ ข้อความโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์-ประเด็นที่ใช้เขียน

การทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ไม่ได้เริ่มต้นด้วยตัวของมันเอง หรือเพราะความอยากให้มีเพราะเห็นองค์กรอื่นเขามีกัน ให้เราย้อนกลับไปยังบทที่ 2 คงจำได้ว่า การเขียนชิ้นงานเพื่อการประชาสัมพันธ์จะเกิดขึ้นจากโจทย์หรือปัญหาคำถามการประชาสัมพันธ์ ในการเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ก็เช่นเดียวกัน เราต้องมีโจทย์ในการเขียน และต้องเป็นโจทย์ที่ชัดเจนด้วย คงไม่มีผู้บริหารองค์กรคนใดที่อยากเสียเงินซื้อพื้นที่ของสื่อในการลงโฆษณา โดยไม่มีสาเหตุที่ชัดเจนเพียงพอ

- โจทย์ที่ใช้ในการเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ เช่น
- * กลุ่ม public เป้าหมายไม่เข้าใจในการดำเนินงานขององค์กร
  - * กลุ่ม public เป้าหมายมองว่าองค์กรของเรามุ่งแต่แสวงหากำไร
  - * กลุ่ม public เป้าหมายให้การสนับสนุนองค์กรที่อยู่แล้ว และเราต้องการรักษาระดับไว้

- * กลุ่มผู้ถือหุ้นต้องการความมั่นใจในการดำเนินงานของบริษัท
- * การเปลี่ยนแปลงที่อาจกระทบต่อความเข้าใจของกลุ่มเป้าหมาย เช่น ขึ้นราคาสินค้า ฯลฯ

วิรัช ลภีรัตนกุล ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ 12 ประการไว้ในหนังสือ “การประชาสัมพันธ์” ซึ่งอาจนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นที่จะใช้เขียนได้ ดังนี้⁴

1. เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กร
2. เพื่อแก้ไขความเข้าใจผิด
3. เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มจัดส่งสินค้า (suppliers)
4. เพื่อกระตุ้นความสนใจแก่บรรดาผู้ถือหุ้นและกลุ่มผู้ให้ความสนับสนุนทางการเงินแก่บริษัท
5. เพื่อสร้างความนิยมแก่ชุมชนในละแวกใกล้เคียง
6. เพื่อเสนอรายงานแก่หน่วยราชการ
7. เพื่อสร้างความนิยมแก่บรรดาตัวแทนจำหน่าย
8. เพื่อสร้างความนิยมในหมู่พนักงานลูกจ้าง
9. เพื่อชี้แจงและให้บริการแก่ผู้บริโภค
10. เพื่อปรับปรุงด้านแรงงานสัมพันธ์
11. เพื่อให้บริการสาธารณะ
12. เพื่อเพิ่มพูนความเป็นมิตรไมตรีต่อบริษัท

นอกจากนี้ เขายังกล่าวถึงหัวข้อที่สามารถนำมาใช้ในการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

1. เน้นที่ตัวสถาบัน
2. เน้นด้านการให้บริการสาธารณะ
3. เน้นด้านเศรษฐกิจ
4. เน้นด้านแรงงานสัมพันธ์
5. เน้นในด้านเหตุการณ์พิเศษที่สถาบันจัดขึ้น⁴

⁴ วิรัช ลภีรัตนกุล, การประชาสัมพันธ์ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540), หน้า 372-8.

จากโจทย์หรือปัญหา นำไปสู่การกำหนดเป้าหมายในการเขียน (หรือแก้โจทย์) เช่น

- * ให้ข้อมูลการดำเนินงานขององค์กร เพื่อสร้างความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมาย
- * แสดงให้กลุ่มเป้าหมายเห็นว่า องค์กรของเรามีความห่วงใยช่วยเหลือสังคม
- * ให้ความมั่นใจในการดำเนินงานกับกลุ่มเป้าหมาย
- * อธิบายเหตุผลและให้ข้อเท็จจริงของการเปลี่ยนแปลง

ฯลฯ

เป้าหมายในการเขียน จะนำไปสู่ประเด็นหรือเนื้อหาที่จะใช้เขียน นักประชาสัมพันธ์จะต้องคิด ประเด็นหรือเนื้อหาที่จะนำมาเขียน เพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายนั้นได้ จุดนี้จะเป็นตัวกำหนด ความสำเร็จของงานเขียนอย่างมาก โดยต้องเลือกประเด็นหรือเนื้อหาที่ดึงดูดและตรงความสนใจของ กลุ่มเป้าหมาย (ทางโฆษณาเรียกว่า appeal) เช่น บริษัทมหาชนแห่งหนึ่งต้องการสร้างความมั่นใจให้กับ ผู้ถือหุ้น จึงเลือก “การขยายตัวของกำไรบริษัท” เป็นประเด็นในการทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

ในปัจจุบันมีโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ปรากฏให้เห็นมากมาย งานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ชั้นใดประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น เราจะพิจารณาว่า งานเขียนชิ้นนั้นมุ่งไปที่กลุ่มเป้าหมาย กลุ่มใด สามารถดึงดูดความสนใจหรือไม่ ตรงตามที่กลุ่มเป้าหมายสนใจหรือไม่ สร้างความประทับใจ ได้หรือไม่ และเราสนใจได้หรือไม่

ประเด็นที่มักพบเห็นในการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ในปัจจุบัน เช่น

- * การพัฒนากระบวนการผลิตที่มีคุณภาพและทันสมัย
- * ความห่วงใยในสิ่งแวดล้อม
- * การประหยัดพลังงาน
- * สุขภาพของกลุ่มเป้าหมาย
- * การทุ่มเทของพนักงานทุกฝ่าย
- * รอยยิ้มและความใส่ใจของพนักงาน
- * การขยายตัวของยอดขายและผลกำไร
- * เยาวชนของชาติ การศึกษา การต่อต้านยาเสพติด
- * กิจกรรมสาธารณประโยชน์ที่องค์กรได้กระทำ

---

๑๑ ข้อความโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์-โครงสร้างของเนื้อหา

การเขียนบทโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ (copy) สามารถทำได้หลายวิธี ที่เห็นกันมาก คือ

1. การเขียนโดยใช้โครงสร้างหลายองค์ประกอบ เป็นวิธีการที่เราได้เรียนกันในบทที่ 2 คือ เลือกองค์ประกอบด้านการประชาสัมพันธ์หลายองค์ประกอบ แล้วนำมาจัดเรียงเป็นโครงสร้างเนื้อหา เช่น กล่าวถึงความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่ม เป้าหมาย ข้อเท็จจริง และเปิดโอกาสให้มีการสื่อสาร 2 ทาง เป็นต้น

2. การเขียนในลักษณะของบทความ โดยมีประเด็นสำคัญที่ต้องการกล่าวถึงเพียงประเด็นเดียว เนื้อหาของบทความโยงเข้าไปสู่ผลทางการประชาสัมพันธ์ที่ต้องการ ใช้โครงสร้างการเขียนที่ประกอบด้วยบทนำ เนื้อหา และสรุป

3. การเขียนแบบข่าว ใช้โครงสร้างแบบพีระมิดหัวกลับ โดยเขียนประเด็นสำคัญทั้งหมดในย่อหน้าแรก ได้แก่ ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เพื่ออะไร ได้ผลอย่างไร และอาจขยายความในย่อหน้าถัดไป

---

๑๒ ข้อความโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์-พาดหัว

ในการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ การพาดหัว มีความสำคัญในการดึงดูดผู้อ่านให้สนใจ ชื่นงานเขียนหนึ่ง ๆ การพาดหัวมีอยู่ 2 ลักษณะ ได้แก่ การพาดหัวหลัก และการพาดหัวรอง

การพาดหัวหลัก เป็นการพาดหัวสำคัญ ต้องเขียนให้เราความสนใจ ผู้เห็นโฆษณายากอ่าน รายละเอียดเพิ่มเติม สามารถกระทำได้หลายวิธี เช่น

* พาดหัวเป็นคำถาม

“กรุงเทพฯ 10 ข้างหน้าจะเป็นเช่นไร ถ้ารถยนต์เพิ่มขึ้นอีก 1 ล้านคน”

* พาดหัวด้วยผลลัพธ์ / ผลงาน / ข้อเท็จจริง ที่ประทับใจ

“จากวันนั้นถึงวันนี้....คุณภาพคู่การพัฒนา”

“เยาวชนไทย...กับการก้าวสู่อโอลิมปิก”

* พาดหัวเป็นคำพูดจากรูปภาพ

“ช่วยหนูด้วย ช่วยด้วย” (รูปภาพ-เด็กทำหน้าเศร้า เต็มไปด้วยควันบุหรี่)

“วันนี้ คุณออกกำลังกายแล้วหรือยังครับ” (รูปภาพ - ดาราชายยอดนิยมในชุดกีฬา)

การพาดหัวรอง ใช้สำหรับบทความที่มีความยาว และต้องการพักหรือแบ่งสายตาของผู้อ่าน โดยเขียนหัวข้อย่อยสั้น ๆ อาจเป็นคำหรือประโยคสั้น ๆ ที่น่าสนใจ ก่อนขึ้นย่อหน้าใหม่ หากบทความมีความยาวไม่มากนักและต้องการสร้างความต่อเนื่องกับผู้อ่าน โดยไม่ต้องพักสายตา ก็ไม่จำเป็นต้องมีพาดหัวรอง

ตัวอย่างการพาดหัวหลักและการพาดหัวรอง

ปลาน้อยใหญ่ว่ายน้ำสุขใจ.... เอ็มไทยมั่นใจ พาดหัวหลัก

ภาพฝูงปลาว่ายน้ำ
ชอ้นกับภาพโรงงานเอ็มไทย

เราห่วงใยสิ่งแวดล้อม XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

คุณจึงมั่นใจได้กับเอ็มไทย XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ระบบกำจัดน้ำเสียที่ดีที่สุด XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

พาดหัวรอง

---

๑๑ ข้อความโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ - การเขียนให้ประทับใจ

จุดเด่นของการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์คือ การสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้น ส่วนมากการเขียนโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะเน้นการเขียนให้ประทับใจ เขียนอย่างไรในเนื้อที่จำกัด แล้วผู้อ่านจึงจะประทับใจ เทคนิคในการเขียนให้ประทับใจมีหลายวิธี เช่น

- * เขียนโดยเน้นความผูกพัน ใช้คำว่า “พวกเรา” “ร่วมมือกัน” “ห่วงใย” เป็นต้น
- * เขียนโดยใช้บุคคลเชื่อม เช่น พนักงานคนหนึ่งที่รักในหน่วยงาน เด็กในชุมชนใกล้เคียง
- * เขียนโดยใช้สำนวนที่ให้เกียรติและเป็นกันเองกับผู้อ่าน
- * ใช้กลอนหรือลำนำประกอบ
- * เขียนด้วยความชื่นชมยินดี
- * เขียนท้าวความถึงอดีตที่น่าประทับใจ
- * ฯลฯ

---

๑๒ ข้อความโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ - ความยาวของเนื้อหา

การเขียนเนื้อหาจะให้อ่านหรือสั้นนั้น ขอให้พิจารณาตามความเหมาะสม เช่น

- * *พื้นที่ลงโฆษณา* ควรมีพื้นที่ในการบรรจุข้อความมากน้อยเพียงใด
- * *กลุ่มเป้าหมาย* ถ้าเป็นกลุ่มที่มีการศึกษา การเขียนโดยให้รายละเอียดมาก จะทำให้ดูน่าเชื่อถือ แม้ว่าผู้อ่านจะไม่ได้อ่านทุกตัวอักษรก็ตาม หรือถ้ากลุ่มเป้าหมายมีความสนใจในเรื่องนั้นเป็นอย่างมาก ก็ต้องให้รายละเอียดที่เพียงพอ

---

๑๓ รูปภาพโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์-

การออกแบบและสื่อความหมายของภาพ

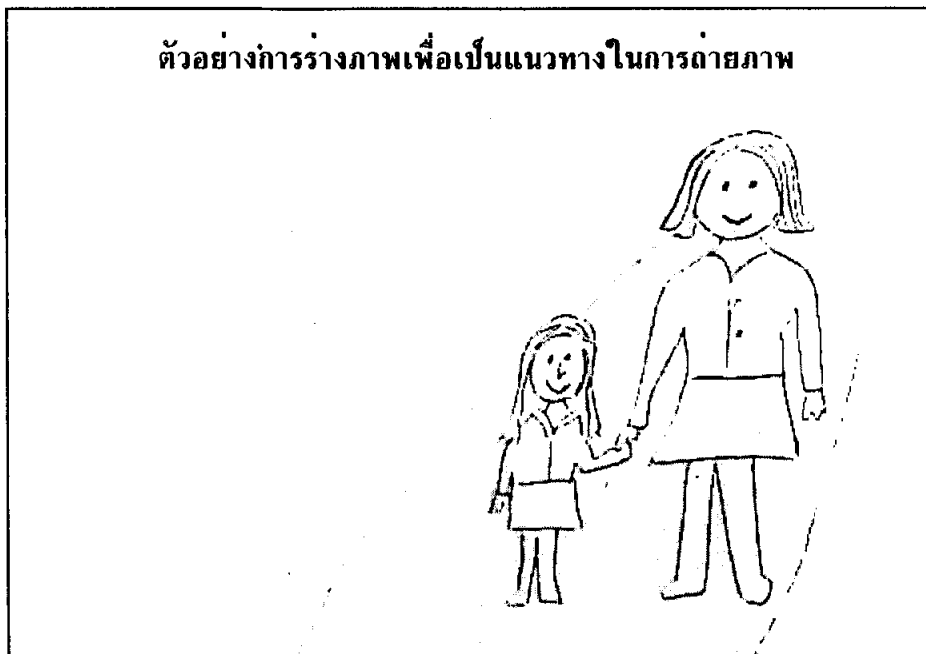
ภาพที่จะใช้ในโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะต้องเป็นภาพที่สามารถ “สื่อความหมาย” ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ โดยภาพนั้นจะต้องสามารถสะท้อนถึงสิ่งที่องค์กรของเราต้องการจะบอกกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น ความประทับใจ สิ่งดีงามขององค์กร ความห่วงใยในสังคม ฯลฯ ดังนั้น การสื่อความหมายด้วยภาพ จึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจกับประชาสัมพันธ์ต้องวางแผน ด้วยการออกแบบลักษณะของภาพที่เราต้องการนำไปใช้ประกอบกับข้อความ

เนื่องจากภาพสามารถบอกความหมายได้มากกว่าข้อความ เพราะภาพสามารถแสดงถึงบุคคล (จิตใจ อารมณ์ ความรู้สึก) สถานที่ (บรรยากาศ สภาพแวดล้อม) หรือเหตุการณ์ได้ในทันที โดยไม่ต้องบรรยายมากมายด้วยข้อความ จึงสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในทางประชาสัมพันธ์ได้ ด้วยการเลือกเฟ้นภาพที่สามารถบรรยายสิ่งดังามขององค์กรได้ในทันที

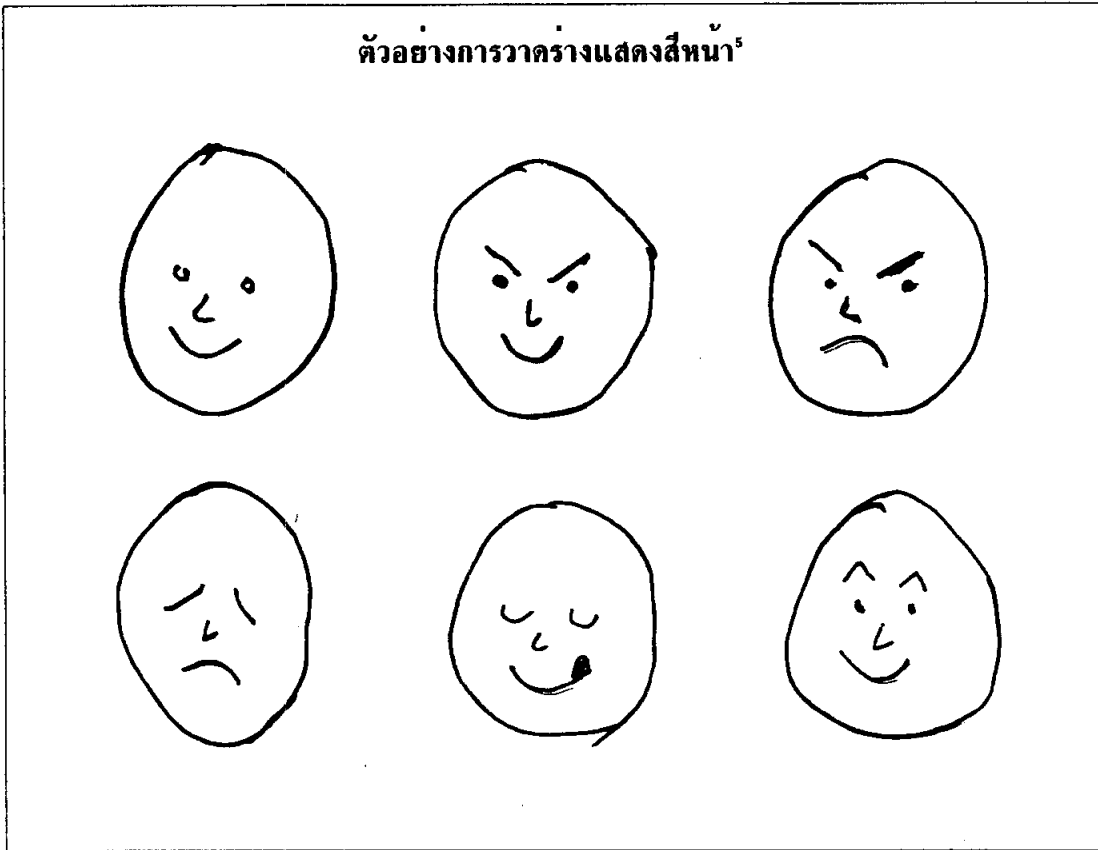
ก่อนที่จะถ่ายภาพหรือวาดภาพเพื่อใช้ประกอบการโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ เราควรร่างภาพที่เราต้องการออกมามากๆ เช่น ต้องการให้มีใคร อยู่ตรงสถานที่ใด กำลังทำอะไร แสดงสีหน้าอย่างไร ปรากฏในภาพ พร้อมจัดวางภาพให้น่าสนใจด้วยหลักของ “การจัดองค์ประกอบทางศิลปะของภาพ”

ภาพที่จะนำมาใช้ลงโฆษณา จะต้องเป็นภาพที่มีความสวยงามทางศิลปะและสื่อความหมายได้ดี การโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ก็เช่นเดียวกับการโฆษณาสินค้าทั่วไปคือ จะต้องสามารถดึงดูดความสนใจผู้อ่าน และต้องโดดเด่นกว่าโฆษณาชิ้นอื่น เราจึงไม่สามารถลงภาพที่ไม่ดึงดูดเพียงพอ หรือไม่มี ความสวยงาม ไม่น่าสนใจ เพราะจะทำให้การลงโฆษณานั้นเปล่าประโยชน์ เสียค่าใช้จ่ายซื้อพื้นที่โฆษณา โดยไม่คุ้มค่า

ภาพรวมที่ร่างขึ้นมา จะเป็นแนวทางในการถ่ายภาพที่จะนำมาใช้จริง ไม่ว่าเราจะเป็นผู้ถ่ายภาพนั้นเอง หรือให้ช่างภาพมืออาชีพเป็นผู้ถ่ายให้ การร่างภาพสามารถกระทำได้ง่ายๆ แม้เราจะไม่ใช่ช่างภาพมืออาชีพ สิ่งที่สำคัญคือ ความคิดที่ชัดเจนของเราว่า ต้องการภาพอะไร คนในภาพมีสีหน้าอย่างไร ตรงกับประเด็นที่เราจะโฆษณาหรือไม่

ตัวอย่างการวาดร่างแสดงสีหน้า^๕

❖ รูปภาพโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ - การจัดองค์ประกอบของภาพ

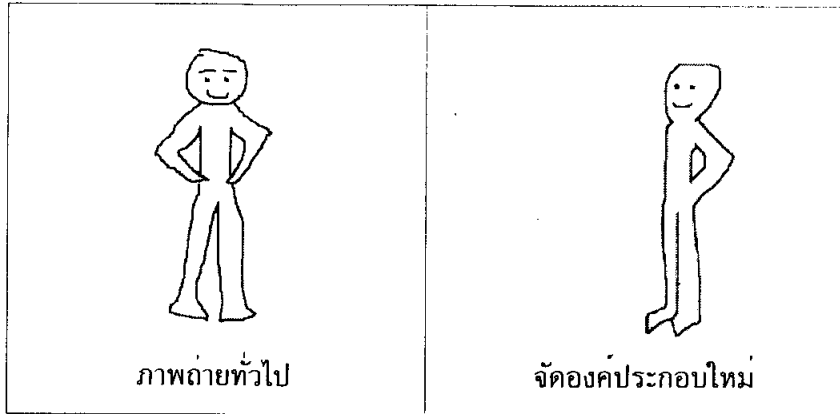
แม้ว่าภาพถ่ายจะไม่ใช่นิเวศน์หลักที่เรากำลังศึกษากัน แต่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและควรทำความเข้าใจ เพื่อให้ชิ้นงานโฆษณาดูน่าสนใจที่สุดเท่าที่จะทำได้ ภาพที่มีความสวยงามทางศิลปะจะดึงดูดให้อ่านสนใจอ่านข้อความที่มาพร้อมกับภาพได้

การจัดองค์ประกอบของภาพ จะมีส่วนช่วยในการนำสายตาของผู้เห็นภาพ ให้มาสนใจและพิศดูความเป็นศิลปะของภาพนั้น มีตำราถ่ายภาพและหนังสือศิลปะจำนวนมากที่สามารถให้รายละเอียดของการจัดองค์ประกอบของภาพ ซึ่งในที่นี้ จะให้แนวทางสรุปบางประการเพื่อให้นักศึกษาพอเข้าใจหลักในการจัดองค์ประกอบของภาพ

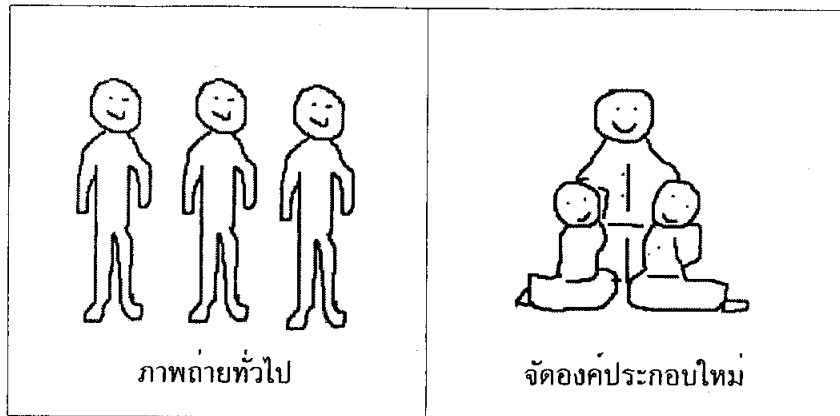
^๕ David Herzbrun, Copywriting by Design (Lincolnwood, Illinois: NTC Business Books, 1997), p.68.

การจัดองค์ประกอบของภาพ ได้แก่ การจัดตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ในภาพให้น่าดูชม เช่น

★ *การถ่ายภาพบุคคลเดี่ยว* เรามักจัดให้คนในภาพอยู่ตรงกลางภาพและยืนหน้าตรงมองกล้อง ภาพที่ได้ออกมาจะเป็นภาพที่ไม่น่าสนใจนัก ถ้าเราจัดองค์ประกอบเสียใหม่ โดยให้ผู้ที่อยู่ในภาพยืนห่างออกไปจากกึ่งกลางของภาพเล็กน้อย และยืนตะแคงเล็กน้อยมายังกล้อง ภาพที่ได้ออกมาจะน่าสนใจขึ้น

★ *การถ่ายภาพคนหลายคน* มักนิยมจับมายืนเรียงกัน แต่ถ้าเราจัดให้คนยืนหรือนั่งกันเป็นโครงรูปสามเหลี่ยม ภาพจะน่าสนใจขึ้น

★ *การถ่ายภาพโดยมีเส้นนำสายตา* เช่น ต้องการถ่ายภาพบ้านที่อยู่กลางไร่ ก็อาจใช้ถนนเป็นเส้นนำสายตาไปยังตัวบ้าน เป็นต้น

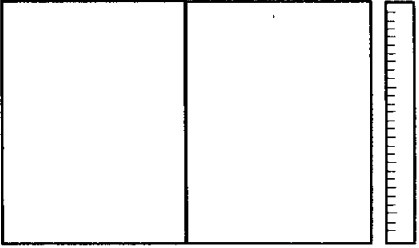
★ หลักการจัดองค์ประกอบของภาพยังมีอีกมาก นักศึกษาจะหาอ่านได้จากประเภทของหนังสือที่แนะนำข้างต้น

๑๐ การจัดเลย์เอาต์ - ข้อความและรูปภาพ

ข้อความและรูปภาพที่เราได้เลือกสรรมาใช้เป็นโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ จะประสบความสำเร็จหรือไม่นั้น ส่วนสำคัญประการหนึ่งอยู่ที่การนำข้อความและรูปภาพมาจัดวางอย่างน่าสนใจ ซึ่งได้แก่ การจัดเลย์เอาต์ หมายถึง การเลือกตำแหน่งบนหน้ากระดาษเพื่อจัดวางข้อความ (พาดหัว เนื้อหา) และรูปภาพ นอกจากนี้ ยังรวมไปถึงการเลือกแบบของตัวอักษร (font) และขนาดของตัวอักษร ด้วย

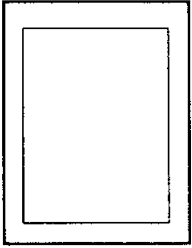
เราสามารถคิดจัดวางเลย์เอาต์ ก่อนจะลงมือเขียนข้อความและจัดเตรียมรูป หรืออาจจะทำภายหลังที่ได้ข้อความกับรูปแล้ว หรือทำไปพร้อม ๆ กัน การจัดวางเลย์เอาต์มีขั้นตอนดังนี้

1. ต้องทราบเนื้อที่ที่จะใช้ลงโฆษณา เช่น ลงในนิตยสารขนาด 8 หน้ายกพิเศษ ขนาดเต็มหน้า 19 x 24 ซม. ขนาดพื้นที่ใช้งานประมาณ 13.5 x 19 ซม. วิธีการที่ง่ายก็คือ นำตัวอย่างนิตยสาร ที่จะลงโฆษณามา วัดขนาดพื้นที่ที่สามารถลงภาพและข้อความได้

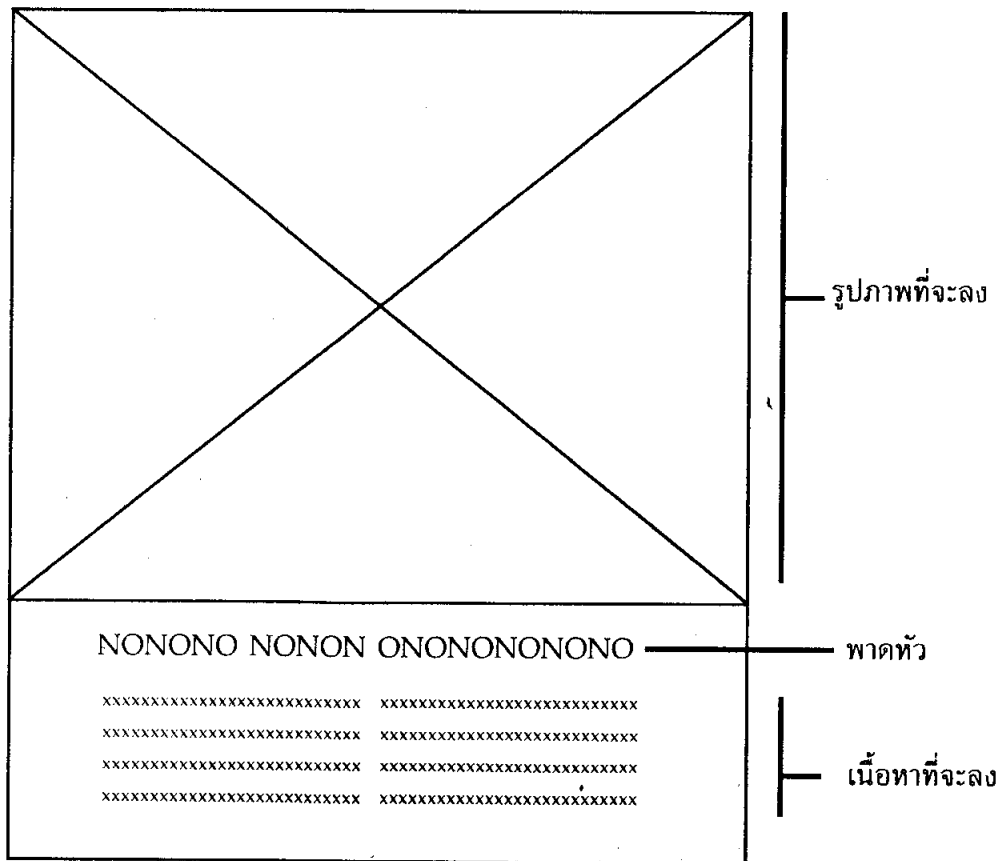
วัดขนาดนิตยสาร

↓

กระดาษเปล่า

2. นำกระดาษเปล่า ขนาดเท่าหน้ากระดาษนิตยสารที่เราจะลงโฆษณา มาวาดเส้นกรอบพื้นที่ที่จะบรรจุภาพและข้อความ ซึ่งเรียกว่า “กระดาษร่างเลย์เอาต์” (ดูรูป- กรอบนอกคือ ขนาดหน้าของนิตยสาร กรอบในคือ พื้นที่ที่สามารถลงข้อความและรูปภาพได้)
3. วาดเลย์เอาต์อย่างคร่าว ๆ โดยกำหนดตำแหน่งที่จะวางรูปและข้อความ รูปแบบของเลย์เอาต์ไม่มีวางไว้ตายตัว แต่เราอาจเริ่มจากรูปแบบเลย์เอาต์เดิม (หน้าถัดไป)

เลย์เอาต์ข้างบนนี้ เป็นเลย์เอาต์ที่ใช้ในการโฆษณาที่เราถือว่าเป็น“เลย์เอาต์ดั้งเดิม”⁶ ใช้กันมานานและยังนิยมใช้กันอยู่ในปัจจุบัน โดยวางรูปไว้ด้านบน ใช้พื้นที่ประมาณ 2 ใน 3 ของหน้า และมีข้อความดึงดูดความสนใจ(พาดหัว) ที่พิมพ์ด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ ซึ่งตามด้วยข้อความโฆษณา (เนื้อหาที่จะลง)

จากเลย์เอาต์ดั้งเดิม เราสามารถดัดแปลงการจัดวางเลย์เอาต์ได้ใหม่ตามความต้องการของเรา ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเราจะดึงดูดความสนใจด้วยภาพและข้อความในตำแหน่งที่แตกต่างออกไปอย่างไร หรือเราต้องการเน้นการสื่อความหมายของข้อความและภาพอย่างไร⁶

ในหน้าถัดไปเป็นตัวอย่างรูปแบบของเลย์เอาต์ที่แตกต่างกัน

⁶ David Herzbrun, Copywriting by Design (Lincolnwood, Illinois : NTC Business Books, 1997), p.28-39.

๑๑ การเลือกใช้แบบและขนาดของตัวอักษร

เมื่อเราได้ร่างเลย์เอาต์โฆษณาของเราแล้ว ขั้นตอนต่อไป เราจึงเขียนข้อความประชาสัมพันธ์ และเลือกแบบกับขนาดของตัวอักษรไว้ หรืออาจทำก่อนการร่างเลย์เอาต์ ซึ่งสองขั้นตอนนี้สามารถทำสลับกันได้

แบบของตัวอักษร หรือที่เรียกกันว่า font เป็นตัวอักษรที่มีผู้ออกแบบให้มีรูปทรงและลีลาอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยตั้งชื่อเรียก font ขึ้นมา font แต่ละ font อาจแตกต่างกันเพียงลีลาและรูปทรงของตัวอักษร ในขณะที่ font บาง font อาจให้ความรู้สึกหรือสร้างภาพได้ ขอให้ดูตัวอย่างต่อไปนี้ แสดงถึงชื่อ font และรูปทรงของตัวอักษรแต่ละ font

ชื่อ font	ลักษณะตัวอักษร
อัมพัน	ประชาสัมพันธ์
อริสา	ประชาสัมพันธ์
ชลิศ	ประชาสัมพันธ์
โชคก	ประชาสัมพันธ์
ดวงตา	ประชาสัมพันธ์
เอกชัย	ประชาสัมพันธ์
จักรพันธ์	ประชาสัมพันธ์
จันทร์แก้ว	ประชาสัมพันธ์
คาราบาว	ประชาสัมพันธ์
DB Thaitext	ประชาสัมพันธ์
โกเบริ	ประชาสัมพันธ์
กรกต	ประชาสัมพันธ์
ลิขิต	ประชาสัมพันธ์
มุกดา	ประชาสัมพันธ์
Lily	ประชาสัมพันธ์
ฯลฯ	ประชาสัมพันธ์

เมื่อเลือก font ที่ต้องการแล้ว เรายังสามารถเลือกวิธีการแสดงตัวอักษร เพื่อเน้นข้อความ โดยข้อความหนึ่ง ให้ผู้อ่านจดจำหรือเห็นความสำคัญของข้อความ ซึ่งมีหลายวิธีให้เลือก เช่น

ตัวเอียง (*italic*)
ตัวหนา (**bold**)
ตัวเอียงหนา (***italic bold***)
ตัวขีดเส้นใต้

ขนาดของตัวอักษร (size) เป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะต้องกำหนด โดยขนาดของตัวอักษรมีหน่วยวัดเป็น pt. (point) ถ้า pt. เป็นเลขน้อย หมายถึงตัวอักษรขนาดเล็ก ถ้า pt. เป็นเลขมาก หมายถึงตัวอักษรขนาดใหญ่ (ดูตัวอย่างข้างล่าง) ขนาดของตัวอักษรภาษาไทย ที่นิยมใช้ในการพิมพ์ข้อความปกติ (เนื้อหา ไม่ใช่หัวข้อ) ในหนังสือพิมพ์และนิตยสาร ทั่วไปอยู่ระหว่าง 12-16 pt.

pt.	ขนาดตัวอักษรที่ปรากฏ
8 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
10 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
12 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
14 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
16 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
18 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
24 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
30 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
36 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
48 pt.	โฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์

❖ การทดสอบชิ้นงานก่อนนำเสนอ (pretest)

ทำได้หลายวิธี เช่น ให้กลุ่มตัวอย่างดูชิ้นงานแล้ววิจารณ์ หรือให้กลุ่มตัวอย่างดูชิ้นงาน เปรียบเทียบกับงานชิ้นอื่น เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อทราบปฏิกิริยาตอบกลับจากกลุ่มตัวอย่าง และเพื่อรับทราบแนวทางการปรับปรุงชิ้นงานให้สมบูรณ์แบบ ก่อนที่จะนำเสนอจริงสู่สาธารณชน

คำถามท้ายบท

1. จงอธิบายถึงส่วนประกอบสำคัญของการทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ (สำหรับสื่อสิ่งพิมพ์)
  2. ภาพที่นำมาใช้ประกอบชิ้นงานโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ ควรมีลักษณะอย่างไร
  3. เนื้อหาในการทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์เป็นเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอะไรบ้าง
  4. โครงสร้างของเนื้อหาโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ มีรูปแบบใดบ้าง
  5. อธิบายความสำคัญของเลย์เอาต์ การออกแบบภาพ และ font
  6. เหตุใดจึงต้องกำหนดประเด็นในการทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ชัดเจนที่สุด
-

แบบฝึกหัด

1. บริษัท รถยนต์สยาม จำกัด เป็นบริษัทผลิตรถยนต์ที่รู้จักกันในนาม “ไอยรา” ต้องการทำโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ทางนิตยสาร “คนรักรถ” เพื่อแสดงความห่วงใยต่อผู้ขับขี่รถ ให้มีความระมัดระวังและไม่ประมาทในการใช้รถยนต์ ไม่ว่าจะเรื่องของการรัดเข็มขัดนิรภัย การใช้ความเร็วตามกฎหมายกำหนด การเคารพป้ายสัญญาณจราจร ฯลฯ

ข้อกำหนด - ขนาดของนิตยสารเท่ากับกระดาษขนาด เอ 4 พื้นที่ที่ลงโฆษณาจะต้องไม่เกินส่วนที่วัดจากขอบนอกเข้าไป 1 นิ้ว ทั้ง 4 ด้าน

โจทย์ - 1. ให้นักศึกษาออกแบบเลย์เอาต์

2. คิดข้อความดึงดูดความสนใจ (พาดหัว)
3. เขียนบทโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
4. ออกแบบภาพประกอบ

2. การสื่อสารแห่งประเทศไทยจะออกแสตมป์พิเศษชุด “อนุรักษ์วัฒนธรรม 4 ภาค” จำนวน 4 แบบ แต่ละแบบเป็นตัวแทนของแต่ละภาค เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวภายในประเทศ และแสดงการมีส่วนร่วมของการสื่อสารแห่งประเทศไทยที่มีต่อการส่งเสริมกิจกรรมเพื่อส่วนรวม

ข้อกำหนด - ลงโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์ในหนังสือพิมพ์ ขนาด 1/8 หน้า

- โจทย์ -
1. ให้นักศึกษาออกแบบเลย์เอาต์
  2. คัดข้อความดึงดูดความสนใจ (พาดหัว)
  3. เขียนบทโฆษณาเพื่อการประชาสัมพันธ์
  4. ออกแบบภาพประกอบ (ถ้ามี - ยกเว้นภาพแสตมป์)
-